

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра прикладної інженерії та охорони праці

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Гарант освітньої програми

 Новіков В.В.

“ 23 ” 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Освітній рівень: *магістр*

Галузь знань: *G – Інженерія, виробництва та будівництво*

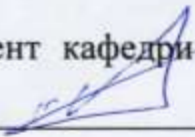
Спеціальність: *G13 – Харчові технології*

Освітня програма: *Технології зерна та зернопродуктів*

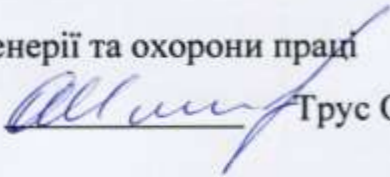
Факультет: *інженерно-технологічний*

Умань – 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» для здобувачів вищої освіти спеціальності 181 – Харчові технології, освітньої програми – Технології зерна та зернопродуктів. – Умань: Уманський НУС, 2025. – 18 с.

Розробник: Кепко О.І., доцент кафедри прикладної інженерії та охорони праці,
к.т.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри прикладної інженерії та охорони праці. Протокол №1 від 28.08.2025 року.

Завідувач кафедри прикладної інженерії та охорони праці
„28” 08 2025 р. Трус О.М.

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технологічного факультету
Протокол №1 від 29.08.2025 року.

Голова (підпис) Заморська І.Л.
(прізвище та ініціали)

«29» 08 2025 року.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECST – 3	Галузь знань G – Інженерія, виробництва та	Нормативна	
	Спеціальність G13 – Харчові технології		
Модулів – 1	Освітній рівень – магістр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість – 90		Семестр	
		1 -й	1-й
		Лекції	
Тижневе навантаження Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітня програма – Технології зерна та зернопродуктів	14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	год.
Вид контролю: залік			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Забезпечення гідних умов життя пов'язано з економічними перетвореннями, які неможливі без впровадження нової техніки та технологій. Люди які приймають участь у створення інноваційних продуктів та технологій має право на захист інтелектуальної власності. У зв'язку з цим інтелектуальна власність набуває особливого значення і як засіб самовираження, і як комерційна цінність.

Курс «Інтелектуальна власність» розрахований на вивчення правових відносин у сфері інтелектуальної власності, опанування правовим механізмом їх регулювання, отримання необхідних знань у захисті майнових і особистих немайнових прав авторів та власників як в Україні, так і за її межами.

Вивчення дисципліни повинно базуватися на знаннях, здобутих здобувачами при опануванні фундаментальних положень цивільного права, а також економічних дисциплін та менеджменту.

Мета курсу – Вивчення курсу є формування у студентів знань та вмінь в області організації створення та правової охорони об'єктів інтелектуальної власності.

Завдання дисципліни – Засвоїти базові поняття у сфері інтелектуальної власності та орієнтацію на їх взаємозв'язок. Орієнтуватися у видах інтелектуальної власності, її розпізнавальних особливостях що відображені у законодавстві України та у міжнародних конвенціях інтелектуальної власності. Засвоїти навички створення „ноу-хау” та об'єктів авторського права, творчого підходу згідно з встановленими вимогами.

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність»

(Освітня програма: Таблиці Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та Матриця забезпечення результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми;
Стандарт вищої освіти: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzeni-standarti-vishchoi-osviti>, таблиця Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей)

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК3	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	ПРН1	Відшукувати систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій
		ПРН2	Приймати ефективні рішення, оцінювати і порівнювати альтернативи у сфері харчових технологій, у тому числі у невизначених ситуаціях та за наявності ризиків, а також в міждисциплінарних контекстах
ЗК 4	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	ПРН4	Застосовувати статистичні методи обробки експериментальних даних в галузі харчових технологій, використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для обробки експериментальних даних
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
ФК3	Здатність захищати інтелектуальну власність у сфері харчових технологій	ПРН8	Здійснювати захист інтелектуальної власності у сфері харчових технологій, виконувати відповідні патентні дослідження, готувати документи на отримання патентів на винаходи і корисні моделі

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Інтелектуальна власність»
(Стандарт вищої освіти <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzeni-standarti-vishchoi-osviti>, таблиця Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК; компетентності брати з освітньої програми Таблиця Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми)

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Основні поняття та визначення щодо інтелектуальної власності	лекція, семінарське заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, участь у дискусії, модульне тестування, підсумковий контроль
1.2	Основні джерела патентного права		
1.3	Порядок отримання, використання патентного права		
1.4	Основні види його порушення та захисту		
2	Уміння/навички:		
2.1	Проводити патентний пошук	лекція, семінарське заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, участь у дискусії, модульне тестування, підсумковий контроль
2.2	Систематизувати та аналізувати патентну й іншу науково-технічну інформацію, відібрану в процесі патентного пошуку		
2.3	Оформляти звіт про патентні дослідження		
2.4	Скласти та подавати заявку на видачу патенту України на винахід		
3	Комунікація:		
3.1	ведення діалогу про методи та засоби систем автоматичного управління	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Розуміння особистої відповідальності за прийняття рішень при використанні різних методів та засобів автоматичного управління технологічними процесами в галузі	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» (Освітня програма: Таблиця Матриця забезпечення результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми)

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН1	Відшукувати, систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій	Лекція, семінарські заняття, консультації, мозковий штурм. самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН2	Приймати ефективні рішення, оцінювати і порівнювати альтернативи у сфері харчових технологій, у тому числі у невизначених ситуаціях та за наявності ризиків, а також в міждисциплінарних контекстах	Лекція, семінарські заняття, консультації, мозковий штурм. самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН4	Застосовувати статистичні методи обробки експериментальних даних в галузі харчових технологій, використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для обробки експериментальних даних	Лекція, семінарські заняття, консультації, мозковий штурм. самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН8	Здійснювати захист інтелектуальної власності у сфері харчових технологій, виконувати відповідні патентні дослідження, готувати документи на отримання патентів на винаходи і корисні моделі	Лекція, семінарські заняття, консультації, мозковий штурм. самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»

Модуль 1. Інтелектуальна власність та її захист

Змістовий модуль 1. Поняття та система інтелектуальної власності

Topic 1. Concept of intellectual property and its protection

Тема 2. Система інтелектуальної власності

Змістовий модуль 2. Захист інтелектуальної власності

Тема 3. Охорона права на об'єкти інтелектуальної власності

Тема 4. Захист прав інтелектуальної власності

Тема 5. Конкурентне право

Модуль 2. Економіка інтелектуальної власності

Змістовий модуль 3. Економіка інтелектуальної власності

Тема 6. Економіка інтелектуальної власності

Тема 7. Маркетинг інтелектуальної власності

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Інтелектуальна власність та її захист												
Змістовий модуль 1. Поняття та система інтелектуальної власності												
Topic 1. Concept of intellectual property and its protection	12	2	2			8	14	1	1			12
Тема 2. Система інтелектуальної власності	12	2	2			8	14	1	1			12
Разом за змістовним модулем 1	24	4	4	0	0	16	28	2	2	0	0	24
Змістовий модуль 2. Захист інтелектуальної власності												
Тема 3. Охорона права на об'єкти	12	2	2			8	14	1	1			12
Тема 4. Захист прав інтелектуальної	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 5. Конкурентне право	14	2	4			8	14	1	1			12
Разом за змістовним модулем 2	38	6	8	0	0	24	40	3	3	0	0	34
Модуль 2. Економіка інтелектуальної власності												
Змістовий модуль 3. Економіка інтелектуальної власності												
Тема 6. Економіка інтелектуальної власності	14	2	2			10	11	1				10
Тема 7. Маркетинг інтелектуальної власності	14	2	2			10	11		1			10
Разом за змістовним модулем 3	28	4	4	0	0	20	22	1	1	0	0	20
РАЗОМ	90	14	16	0	0	60	90	6	6	0	0	78

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Назва теми та заняття	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма
Модуль 1. Інтелектуальна власність та її захист		
<i>Змістовий модуль 1. Поняття та система інтелектуальної власності</i>		
Практична робота № 1. Вступ. Терміни та поняття.	4	2
<i>Разом за ЗМ 1</i>	4	2
<i>Змістовий модуль 2. Захист інтелектуальної власності</i>		
Practical work No. 2. Introduction. Technical level. Five levels of inventions.	2	2
Практична робота № 3. Патентні дослідження: пошук документів для визначення рівня техніки	4	
Практична робота № 4. Аналоги та прототипи	2	
<i>Разом за ЗМ 2</i>	8	2
Модуль 2. Економіка інтелектуальної власності		
<i>Змістовий модуль 3. Економіка інтелектуальної власності</i>		
Практична робота № 5. Опис винаходу.	2	2
Практична робота № 6. Особливості оформлення опису винаходу та формули винаходу на процес (спосіб)	2	
Практична робота № 7. Комерціалізація інноваційних рішень на підприємстві.		
<i>Разом за ЗМ 3</i>	4	2
РАЗОМ	16	6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Перелік завдань та інших питань для самостійної роботи	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма
Модуль 1. Інтелектуальна власність та її захист		
<i>Змістовий модуль 1. Поняття та система інтелектуальної власності</i>		
Evolution of intellectual property	16	24
<i>Разом по ЗМ 1</i>	16	24
<i>Змістовий модуль 2. Захист інтелектуальної власності</i>		
Види творів України на яких поширюється авторське право. Об'єкти які не охороняються авторським правом.	8	10
Умови патентоспроможності винаходу, корисної моделі, промислового зразка	8	12
Основні форми, засоби і способи захисту прав інтелектуальної власності	8	12
<i>Разом по ЗМ 2</i>	24	34
Модуль 2. Економіка інтелектуальної власності		
<i>Змістовий модуль 2. Економіка інтелектуальної власності</i>		
Інтелектуальний капітал, його економічна природа	6	10
Підходи до оцінки та методи оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності	8	5
Промисловий шпіднаж	6	5
<i>Разом по ЗМ 3</i>	20	20
РАЗОМ	60	78

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; практичні заняття із вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивні заняття; мозковий штурм, експрес контроль, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, презентацій; виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, консультації з викладачем; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – Moodle (табл. 2).

Матеріали курсу «Інтелектуальна власність» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=290>.

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контролю.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли

студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, що присвоюються студентам при вивченні дисципліни

Поточний (модульний) контроль										Бали за додаткову роботу	Сума
Модуль 1 60 балів					Модуль 2 30 балів						100
ЗМ 1		ЗМ 2			10 Модульний контроль	ЗМ 3		10 Модульний контроль	10		
T1	T2	T3	T4	T5		T6	T7				
10	10	10	10	10		10	10				

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *семінарських заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях оцінюється в 4 бали:

- а) відповідь з питань семінарів / виконання практичних завдань – 2–3 бали;
- б) змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів – 1 бал.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів оцінюється в 1 бал:

- а) складання тематичних флеш-карт – 0,5–1 бал;
- б) підготовка презентації – 0,5–1 бал.

3. Модульний контроль містить 30 тестів, відповідь на кожен з яких оцінюється в 0,5 балів ($0,5 \times 30$ тестів) – 10 балів.

Заохочувальні бали – представлення результатів науково-дослідних робіт: участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1–10 балів; публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1–10 балів.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Підсумковий контроль.

Форма проведення підсумкового контролю є комбінованою: передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект із десяти тестових завдань. Повна та вичерпна відповідь на кожне з питань оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За 1 правильно вирішене тестове завдання студент отримує 1 бал.

Загалом під час іспиту студент може отримати 30 балів.

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Кепко О.І. Інтелектуальна власність. Методичні вказівки для виконання практичних робіт студентами освітнього рівня магістр з галузі знань 18 «Виробництво та технології» за спеціальністю 181 «Харчові технології». Уманський НУС. Умань, 2023. 39 с.
2. Кепко О.І. Інтелектуальна власність. Методичні вказівки для виконання практичних робіт студентами освітнього рівня магістр з галузі знань 18 «Виробництво та технології» за спеціальністю 181 «Харчові технології». Уманський НУС. Умань, 2023. 39 с.
3. Кепко О.І. Інтелектуальна власність. Методичні вказівки для виконання практичних робіт студентами освітнього рівня магістр з галузі знань 18

«Виробництво та технології» за спеціальністю 181 «Харчові технології». Уманський НУС. Умань, 2023. 39 с.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред. А.С. Довгєрта. – Книга 1: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України / Уклад. Р.В. Дроб'язко. – К.: Ін Юре, 2001. – 520 с; Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів / Уклад. В.С. Дроб'язко – К.: Ін Юре, 2001. – 460 с.
2. Азимов Ч. Н. Договорные отношения в области научно-технического прогресса. - Харьков, 1981.
3. Андрощук Г.А., Работягова Л.И. Патентное право: правовая охрана изобретений: Учебн. пособие. – К.: МАУП, 1999. – 212 с.
4. Антимонов Б. С, Флейшниц Е. А. Авторское право. – М, 1957.
5. Бабиця І.А. Авторське, винахідницьке право, право на відкриття і міжнародний захист авторських прав. – К., 1997. – 107 с.
6. Введение в интеллектуальную собственность // ВОИС, 1998. – 652 с.
7. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
8. Господарсько-процесуальний кодекс від 6 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
9. Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади державної системи правової охорони інтелектуальної власності. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 585. Київ. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2016-%D0%BF#Text>.
10. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 01.12.1998р // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 3.
11. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин" від 17.01.2002р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 8.
12. Закон України від 01.06.2000р. "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 12.
13. Закон України від 02.10.92р. "Про інформацію" // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48.
14. Закон України від 07.10.97р. "Про професійних творчих працівників та творчі спілки" // Голос України. – 1997. – 6 листопада.
15. Закон України від 11.07.2001р. "Про авторське право і суміжні права" // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 11.
16. Закон України від 15.12.93р. "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7.
17. Закон України від 15.12.93р. "Про охорону прав на промислові зразки" // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7.
18. Закон України від 21.09.99р. "Про державну таємницю" // Відомості Верховної

- Ради України. – 2000. – № 2.
19. Закон України від 21.12.2000р. "Про охорону прав на зазначення походження товарів" // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 6.
 20. Закон України, від 21 серпня 2025 р., № 4585-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку з проходженням військової служби» // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4585-20> (дата звернення: 18.09.2025).
 21. Зобов'язальне право. Теорія і практика / За ред. О. В. Дзери. – К., 1998.
 22. Конституція України // Голос України. – 1996. – 13 липня.
 23. Мельник О.М. Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні. – Харків, 2002. – 362 с.
 24. Методичні рекомендації про порядок складання, подачі і розгляду заяви на раціоналізаторську пропозицію. Наказ Держпатенту України від 27.08.95р. № 131 // Інновація. – 1995. – № 14-15.
 25. Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2017 р. № 320. Київ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/320-2017-%D0%BF#Text>
 26. Положення про Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг та порядок видачі свідоцтв. Наказ Держпатенту України від 05 грудня 1995р. № 180 // Інновація. – 1996. – № 1-3.
 27. Положення про порядок оформлення та використання прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки, що становлять державну таємницю. Постанова Верховної Ради України від 19.01.95р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 3.
 28. Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних, повітряних). Постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.94 № 545 // Збірник постанов Уряду України. – 1994. – № 11.
 29. Положення про свідоцтво на раціоналізаторську пропозицію. Наказ Держпатенту України від 22.08.95р. № 129 // Інновація. – 1995. – 14-15.
 30. Правила складання та подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг. Наказ Держпатенту України від 28.02.95р. // Інновація. – 1996. – № 1-3.
 31. Право інтелектуальної власності: Академ, курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Концерн „Видавничий Дім „Ін Юре“, 2002. 672 с.
 32. Про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.08.95 р. № 532. // Збірник постанов Уряду України. – 1995. – № 10.
 33. Про мінімальні ставки авторської винагороди за використання творів літератури і мистецтва. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 листопада 1994р. // Збірник постанов Уряду країни. – 1995. – № 2.
 34. Промисловий зразок [Текст] / Л.І. Ніколаєнко [и др.]; ред. В.Л. Петров; Державне патентне відомство України. – К.: Вид. Дім "Ін Юре", 2009. – 124 с.

35. Селиванов М.В. Защита права на компьютерную программу: теория и практика. – Учебно-практ. пособ. – Харьков: Эспада, 2004. – 176 с.
36. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – С. 356.
37. Цира А. Франчайзинг и франчайзинговый договор. – К., 2002. – 240 с.
38. Черкес М.Е. Правовое регулирование деятельности в Интернете: Монография. Часть 1. – Одесса: Латстар, 2002. – 88 с.
39. Шишка Р.Б. Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект: Монографія. – Харків: Видавництво Нац. ун-ту внутр. Справ, 2002. – 368 с.

Додаткова

1. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 серпня 1990 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429.
2. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971р. // Відомості Верховної Ради Української РСР, – 1971. – Додаток до № 50. – Ст. 375.
3. Загальна Декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
4. Стокгольмська конференція з інтелектуальної власності 1967 року, що заснувала Всесвітню організацію інтелектуальної власності.
5. Бернская конвенция об охране литературных и художественных произведений от 9 сентября 1886 г.: Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты / Под общ. ред. А.Д. Святоцкого, В.П. Петров. – Т. 2. – К.: Ин Юре, 1999.
6. Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів та послуг для реєстрації знаків 1957 року.
7. Мадридское соглашение о международной регистрации знаков от апреля 1891 г.: Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты / Под общ. ред. А.Д. Святоцкого, В.П. Петрова. – Т. 2. – К.: Ин Юре, 1999.
8. Парижская конвенция по охране промышленной собственности от 20 марта 1883 года, пересмотренная в Брюсселе 14 декабря 1900 г., в Вашингтоне 2 июня 1911 г., в Гааге 6 ноября 1925 г., в Лондоне 2 июня 1934 г., в Лиссабоне 31 октября 1958 г. в Стокгольме 14 июля 1967 г.: Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты / Под общ. ред. А.Д. Святоцкого, В.П. Петрова. – Т. 2. – К.: Ин Юре, 1999.
9. Закон України "Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акту від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року)" // відомості Верховної Ради України. – 1995. – №21. – С. 155.
10. Закон України "Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав" // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 5. – С. 32.
11. Інтелектуальна власність в Україні: правові основи і практика. – Наук.-практ. видання: 44-х томах / Під загальною редакцією О.Д. Святоцького. К., "Ін. Юре", 2009. – с. 480.
12. Крайнев П.П., Работягова Л.І. Патентування винаходів в Україні / за ред. П.П.

- Крайнєва: Монографії. К.: Вид. Дім "Ін Юре", 2000. – с. 340.
13. Основи інтелектуальної власності. – К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 1999. – с. 578.
 14. Охорона промислової власності в Україні "Монографія" / За ред. О.Д. Святоцького, В.Л. Петрова. – К.: Видавничий Дім "Ін. Юре". – 2009. – с. 400.
 15. Підпригора О.А., Підпригора О.О. "Право інтелектуальної власності в Україні": Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – с. 335.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
2. www.library.vn.ua – Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К.А.Тімірязєва.
3. www.scholar.ru – пошукова система наукових публікацій.
4. www.sdip.gov.ua – Державний департамент інтелектуальної власності
5. www.uacrr.kiev.ua – Державне підприємство «Українське агентство з авторських та суміжних прав»
6. www.iipl.ukrpatent.org – Державний інститут інтелектуальної власності
7. www.ip-centr.kiev.ua – Державний центр інноватики та патентно-інформаційних послуг
8. www.ukrpatent.org – Державне підприємство «Український інститут промислової власності» (Укрпатент).

14. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

15. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Бізнес-планування», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету. При підготовці

рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

14. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2025-2026 н.рік

1. Доповнено список літератури.